

DIRECTIEVERSLAG 2019

De Bibliotheek Wijchen

Vooraf

Dit directieverslag geeft een inkijk in ons jaar 2019. De véle uitgevoerde activiteiten staan in het bijgevoegde Productenboek. Dit is ingedeeld naar de programmalijnen van de landelijke Innovatieagenda, zoals we ook beschreven in ons beleidsplan “Verder kijken”. In de cijferbijlage staan de bijbehorende getallen. Onze financiële situatie is vastgelegd in het eveneens bijgevoegde accountantsrapport met daarin onze balans per 31 december 2019 en de jaarrekening 2019. Het kleurrijke en beeldend publieksverslag is online te vinden:

<https://create.piktochart.com/output/45300276-jaarverslag-2019-de-bibliotheek-wijchen>

Dit directieverslag met de genoemde bijlagen is met input van het beleidsteam opgesteld door Anja Kaashoek. Het is door het algemeen bestuur vastgesteld in de vergadering van 24 juni 2020.

Dienstverlening

Dit was het derde jaar van de vierjarige beleidsperiode, waarin gewerkt werd op basis van de strategie en doelstellingen die in het beleidsplan “Verder kijken” vastgelegd zijn.

Met ons aanbod stimuleren we dat alle inwoners van de gemeente Wijchen hun talenten kunnen ontplooiën en gebruiken, waardoor iedereen mee kan doen in de samenleving.

Het gedachtengoed van de Bibliotheek van 100 Talenten is onze basis.

In het Productenboek staan alle activiteiten opgesomd. In de cijferbijlage staan de aantallen. In het publieksverslag staan de foto's.

Het team noemde tijdens het kerstontbijt onder andere als TOP van 2019:

- Tweede Wereldoorlogverhalen van oudere Wijchenaren. De tentoonstelling tegelijk met de Veteran's View werd door velen bezocht en gewaardeerd;
- Het event Zichtbaar, in de Week van de Psychiatrie met 120 bezoekers door Miranda van Amersvoort van Werkbewust. Zij organiseert ook de goed bezochte GGZ-café's met thema's uit de psychiatrie;
- Talent in Wijchen: de multi-culturele bijeenkomsten, twee eindpresentaties, een fotowandelclub en veel voorlezers voor Voorleesexpress;
- Vaste traditie in februari is de Peutermaand met een informatiemarkt voor ouders, bibliotheekbezoeken aan alle zeventien Peuteropvang- en alle zes Kinderopvanglocaties, met een voorstelling bij de opening vd Peutermaand, een lezing door Mark Mieras en een inspiratieavond voor voorleescoördinatoren van KDO de eerste stap;
- De Digitale Inloop Ochtend die wordt wekelijks bezocht door een aantal mensen met gerichte vragen over basisgebruik van devices en software;
- De Digisterkercurssussen zijn steeds volgeboekt. Het landelijk concept is verder doorontwikkeld. Met Seniorweb zijn de voorbereidingen getroffen om deze ook in Bergharen te kunnen organiseren in 2020;
- De activiteiten die kinderen, kunstenaars en professionals hebben bedacht in het Talentenatelier, worden stuk voor stuk in ontwikkeling genomen. De eerste pilots zijn uitgetest op de Jeugdafdeling. Op het Bibliotheekcongres is dit gepresenteerd als innovatie in de branche. Als bijvangst is nu de doorontwikkelde Zelfdenktent is door twintig enthousiaste bibliotheken gekocht;
- In de zomervakantie is het thema LEGO op allerlei manieren uitgewerkt. De escaperooms, het spelletjescircuit, de bouwtafels op beide afdelingen, de kleur- en knutselwedstrijd en de fantastische bouwwerken die Yoast beschikbaar stelde trokken enorm veel kinderen van '2 tot 102' jaar;
- De nieuwe ROC-groep met mensen die daar klaar waren, maar toch verder wilden leren;
- De aandachtige en blijde voorleeskinderen iedere week;
- De prettige samenwerking met Henri Verharen en de sectie Nederlands van het Maaswaal college Oosterweg en de ondersteuning bij het maken van hun Leesplan.

Er is een aparte jaarevaluatie van de activiteiten die op en voor de scholen en buitenschools voor basisschoolleerlingen plaatsvinden in het kader van de combinatiefunctie Literaire Vorming en Mediawijsheid. Voor het volledige beeld zijn deze activiteiten ook opgenomen in het Productenboek.

Uit de bezoekerscijfers blijkt dat steeds meer mensen de bibliotheek weten te vinden voor activiteiten, zoals ook de bedoeling is. Alleen blijft het aantal bibliotheekleden helaas teruglopen. Lidmaatschap is niet nodig voor het deelnemen aan activiteiten of verblijven in de bibliotheekruimtes, maar alleen om boeken te kunnen lenen voor thuis. Ook in de hele bibliotheekbranche zien we de behoefte daar aan al jaren afnemen. Uit landelijke rapporten blijkt dat de leesmotivatie onder kinderen afneemt en daarbij wordt bijvoorbeeld vaak voor meer kinderen in één gezin maar één pasje aangeschaft uit praktische overwegingen. Ook het lage aantal leden in Bergharen is zorgelijk. Het is een speerpunt voor 2020 en bij het voorbereiden van de nieuwe beleidsperiode vanaf 2021 om hierin verandering aan te brengen.

Bij voorkeur voeren we onze dienstverlening uit met samenwerkingspartners, omdat op die manier de bibliotheek van ons samen is. Ook nemen we deel in allerlei overlegvormen om de educatieve, maatschappelijke en culturele infrastructuur in de gemeente mede vorm te geven. Bijzonder prettig in 2019 was dat de contacten met Kunstkring, historische vereniging Tweestromenland en PRO college Zonnegaard werden aangehaald en dat we konden aansluiten bij de Lokaal Educatieve Agenda (LEA), de VVE-werkgroep, het Brede Schooloverleg en het overleg met Combinatiefunctionarissen.

Er is weer hard met elkaar en volle inzet door het hele team gewerkt om het brede pakket aan publieksactiviteiten mogelijk te maken. Zoals we al eerder benoemden is de grens van onze capaciteiten bereikt. We zien ook nieuwe vragen en opdrachten op ons afkomen. In het plan voor de volgende beleidsperiode zullen we nog scherpere keuzes moeten maken als we geen versterking kunnen realiseren..

Financiën

Ook dit verslagjaar werd met een klein positief resultaat afgesloten. Dit wordt toegevoegd aan de algemene reserve om weerstand op te bouwen voor onverwachte tegenvallers.

Ook in verslag jaar liepen de gebruikersinkomsten verder terug. Naast minder contributie-inkomsten werd dit vooral veroorzaakt door minder telaatgelden. De service van inleverattendingen werkt nu door in de exploitatie. Ook werd er minder uitgeleend waardoor de af te dragen leenrechtvergoeding daalt. Dat wordt in 2020 gefactureerd en dan dus pas zichtbaar in de exploitatie. Het aantal activiteiten is toegenomen en in de deelname daaraan zit een stijgende lijn, maar die vertaalt zich niet substantieel in meer inkomsten, mede omdat een activiteit vaak kosteloos werd aangeboden als de inleider daar zelf geen vergoeding voor vroeg. Die werkwijze is geëvalueerd en de prijsstelling voor activiteiten is inmiddels aangepast.

Het is in de branche een eis om jaarlijks minimaal drie procent van de exploitatie te benutten voor innovatie van de dienstverlening. In het productenboek staat globaal en niet uitputtend aangegeven welke activiteiten we daarvoor aangemerkt hebben. Dat vertaalt zich in het volgende overzicht:

Digisterker – vernieuwde opzet	1.080
Ik Begrijp Je	1.083
Nederland Leest Junior	2.431
Doorontwikkeling Talentenatelier	2.678
Talent in Wijchen	34.900
Voorleesexpress	5.125
Teamontwikkeling nieuwe werkvormen, inbedding Talentenatelier	5.328
Totaal innovatie	52.625
Exploitatie	893.210
Percentage innovatie 2019	5,9 %

De betaalautomaat en de publieks- en personeelswerkplekken zijn in 2019 vervangen. Daarbij zijn we ook overgegaan op Office 365 en is door het werken in de publieke cloud het netwerkbeheer

veranderd. De investering wordt in vijf jaar afgeschreven. Dat komt overeen met de huidige jaarlasten voor ICT.

De afschrijving van het inventaris exclusief ICT, zal in 2020 voltooid worden. Het vervangingsplan wordt geactualiseerd en dient als onderbouwing voor een te vormen bestemmingsreserve. Dat moet worden geaccordeerd door het college van B&W.

Personeel en Organisatie

De vaste betaalde formatie bestond uit 8,4 fte, verdeeld over dertien personen. Met tijdelijke verruiming van contracten en door inval kwam het jaartotaal uit op 8,7 fte. Er vonden geen personeelsveranderingen plaats in het vaste betaalde team.

Er waren in totaal achttien ziekmeldingen in 2019. Door het langdurig uitvallen van twee van de vaste medewerkers, kwam het totale ziektepercentage 13,42 %. ArboNed begeleidt hun re-integratie.

Het publieksteam vormt met zeven parttime medewerkers een degelijke vaste kern. Gefaciliteerd door de teamleider en inhoudelijk ondersteund door de domeinspecialisten voeren zij met een grote vrijwilligersgroep het brede scala aan activiteiten uit.

De groep vrijwilligers en andere additionele krachten, zoals dagbesteding, re-integratie en stagiaires bestond eind dit jaar uit zestig personen. Met elkaar zijn zij goed voor 5,3 fte. Zonder hun inzet kunnen we niet zes dagen per week open zijn aan de Campuslaan, kunnen we het servicepunt in Bergharen niet geopend houden en kunnen we niet de vele activiteiten van voorlezen tot en met avondactiviteiten uitvoeren.

De samenwerking en het samenspel tussen het vaste team en de additionele krachten is van doorslaggevend belang voor de kwaliteit van de dienstverlening en werkplezier. Dit jaar is het team daar goed in verder gegroeid. Er is veel meer eenheid en betrokkenheid op elkaar en elkaars werk. Dat werd mede mogelijk door de gezamenlijke dagstart en een aantal personeelsactiviteiten.

Echter het samenstellen en coördineren van een goede en grote groep vrijwilligers vraagt veel tijd en energie van de teamleider.

Daarbij komen we ook en al jarenlang capaciteit op beleidsmatige ondersteuning tekort. In 2019 is daar nog geen structurele oplossing voor gevonden. Dat moet een van de speerpunten van 2020 en de nieuwe beleidsperiode worden.

Het functiehuis en competentieboek werden aangepast aan de nieuwe eisen om nu en in de toekomst met juiste inzet van personeel het werk te doen dat bij onze opdracht en wettelijke taken hoort.

Ook in 2019 is aan ieders professionele en persoonlijke ontwikkeling gewerkt vanuit het Leerbeleidsplan "Samen werken=Samen leren". Daarmee zijn we een lerende organisatie vanuit het principe 'zo buiten, zo binnen'.

Een aantal cursussen en trainingen dat werd gevolgd:

- Een intensief ontwikkeltraject voor het publieksteam waardoor ze zelf meer kennis en ervaring in handen krijgen om samen met inwoners en organisaties in Wijchen activiteiten kunnen neerzetten vanuit het motto: "Meedoen, Meemaken, Inspireren";
- Training Meervoudig Verantwoorden voor het doen van effectmetingen in de bibliotheekbranche;
- Startbijeenkomst Leergang Programmeren van Leven Lang Leren-dienstverlening voor specialisten in het kader van de programmalijn Persoonlijke Ontwikkeling;
- Persoonlijke coaching voor effectiever functioneren;
- SGB-studiereis met Aat Vos naar een aantal aansprekende voorbeelden in Oslo binnen het thema "de bibliotheek als third place".

De innovatie van de dienstverlening krijgt hiermee de impuls en vaart die nodig is.

Het ontruimingsplan en de BHV voor de Campuslaan werd gestroomlijnd met het gebouwbeheer van 't Mozaïek. Gevolg is dat de trainingen en oefeningen voortaan gezamenlijk worden georganiseerd om bij calamiteiten gestroomlijnd samen te kunnen werken.

In het kader van de Wet op de Ondernemingsraden kwam het personeel in juni en in oktober met de directeur bij elkaar om de algemene bedrijfslijnen en -resultaten te bespreken. Daaruit is ook het initiatief ontstaan om een personeelsvertegenwoordiging te gaan oprichten. Dat krijgt in 2020 zijn beslag.

De invoering in 2020 van de Wet arbeid in balans heeft wat hoofdbrekens gekost omdat we bij langdurig uitval door ziekte en bij tijdelijke uitgebreide workload graag een vaste groep goed ingewerkte invallers inzetten die bij ons de weg en onze bezoekers kennen. Dit leidt in 2020 tot een klein vast contract met een invaller en een overeenkomst met Rijnbrink@Work.

Directie en Bestuur

De directievoering was in 2019 in handen van Anja Kaashoek.

Het bestuur werd ook in 2019 gevormd door:

- Michiel Heijmans – voorzitter, eerste termijn
- Fons Bartray - penningmeester. Per 1 december 2019 herbenoemd tweede termijn
- Caren Schipperus – secretaris, eerste termijn
- Leonie Moolenaar – lid, eerste termijn
- Stijn Kuijpers - lid, eerste termijn

Het bestuur vergaderde vier maal in 2019. Naast de vaste onderwerpen als: jaarstukken, begroting en jaarrekening, financiële en inhoudelijke rapportages stond ook de gemeentevisie 2020-2023, de uitvoeringsovereenkomst met de gemeente over de periode 2020-2023, het voorbereiden van de bestuurlijk overleggen, de governance, de bestuurssamenstelling en het vervangen van de ICT-voorziening op de agenda.

Het bestuurlijk overleg met wethouder Paul Loermans, de beleidsadviseur Rob Ribbink, een bestuursdelegatie en Anja Kaashoek vond twee maal plaats. De voortgang en ontwikkeling van onze dienstverlening voor de inwoners van Wijchen werd besproken. Ook de uitdagingen waarvoor wij ons gesteld zien: terugloop (jeugd-)leden, weinig eigen verdien capaciteit door de aard van de dienstverlening en de doelgroepen waar wij voor werken, de zware druk op het team door meer activiteiten, de noodzaak van een vrijwilligerscoördinator en meer inhoudelijke ondersteuning om aan de opdrachten te kunnen voldoen terwijl er geen financiële ruimte voor is.

Op ambtelijk niveau vond er overleg plaats over de inhoud van de gemeentevisie en over het invullen van de domeinen.

Vanwege het 75-jarig bestaan van de Bibliotheek Wijchen zijn er van december 2019 tot en met november 2020 maandelijks feestelijke activiteiten bedacht die door het team worden uitgevoerd. De projectgroep bestaat uit Leonie Moolenaar, Caroline Rossen en Anja Kaashoek. Voor een grote knaller wordt een aantal ondernemers ingeschakeld. We hopen dat hieruit een sponsorgroep van ondernemende vrienden voortkomt "Vrienden van de Bibliotheek", die zowel een financiële bijdrage leveren als ambassadeur blijven voor onze dienstverlening.

Tenslotte

We zijn inmiddels halverwege 2020 en de wereld ziet er door de gevolgen van het Coronavirus heel anders uit. De overheidsmaatregelen ter voorkoming van verspreiding van het virus hebben direct effect op het functioneren van bibliotheken en dus ook op het kunnen uitvoeren van de activiteiten uit het Productenboek en op de financiële exploitatie door verwachte minder inkomsten uit dienstverlening, door lagere indexering van de subsidie en meer uitgaven voor noodzakelijke aanpassingen. Uit de financiële cijfers blijkt op dit moment niet dat de bedrijfscontinuïteit in 2020 in gevaar komt. Het vraagt wel om goed te laveren en de ontwikkelingen niet alleen te volgen maar er ook op te anticiperen door bijvoorbeeld nieuwe mengvormen van dienstverlening te ontwikkelen en goed aan te sluiten bij de wensen en behoefte van de inwoners van Wijchen.

Zoals eerder genoemd wordt de lopende beleidsperiode in 2020 geëvalueerd en wordt een nieuwe periode voorbereid. Dat zullen we met een brede groep betrokkenen doen. Want de Bibliotheek Wijchen maken we samen.